

مرکز آموزشی درمانی شهید مطهری

آئمی

دکتر مهران نوروزی

فوق تخصص خون اطفال

منبع : پرستاری کودکان ونگ

تعریف کم خونی:

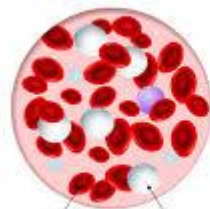
کم خونی نشان دهنده کاهش تعداد گلبول قرمز خون و کاهش هموگلوبین و هماتوکریت، به زیر سطح طبیعی است. کم خونی ها انواع متفاوتی دارند، برخی از کم خونی ها به علت کاهش تولید و برخی دیگر، به دلیل تخریب پیش از موقع یا بیش از حد گلبول قرمز ایجاد می شوند.

خونریزی شایع ترین علت کم خونی است ولی سایر عوامل از جمله کمبود آهن و سایر مواد غذایی و بیماری های مزمن نیز باعث کم خونی می شوند.

۱- کم خونی آپلاستیک:

این کم خونی به علت **جایگزینی** سلول های پیشاهنگ در مغز استخوان توسط چربی ایجاد میشوند. این عارضه در اثر عوامل نامعلوم ، عفونت، دارو ، مواد شیمیایی و اشعه یونیزان ایجاد میشود. شروع کم خونی آپلاستیک تدریجی و آهسته بوده، به صورت ضعف رنگ پریدگی ، تنگی نفس، خونریزی غیر طبیعی تظاهر می یابد

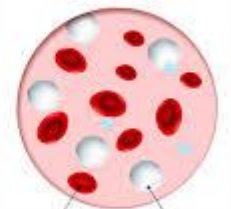
حالت عادی

گلبول های قرمز

گلبول های سفید

کم خونی

گلبول های قرمز

گلبول های سفید

۲- آپلازی گلبول قرمز:

نوعی کم خونی که به علت عدم تولید گلبول های قرمز در مغز استخوان بوجود می آید. که عارضه نادری است و در آن فقط گلبول های قرمز خون مبتلا می شوند. درمن: جایگزین گلبول قرمز و تجویز داروهای تضعیف کننده ایمنی مثل کورتن ها و سیکلوسپورین است.

۳- کم خونی فقر آهن:

کم خونی فقر آهن ذخیره کل آهن بدن به کم تر از حد طبیعی کاهش یافته است. سنتز هموگلوبین به آهن احتیاج دارد. این عارضه شایعترین کم خونی در همه گروه های سنی است. در این کم خونی کاهش هموگلوبین، کاهش گلبول های قرمز، زبان صاف و قاشقی و تمایل به خوردن غیر طبیعی خاک یا یخ وجود دارد.

مصرف غذاهای سرشار از آهن یا ویتامین ث، گوشت قرمز و سویا جذب آهن را زیاد می کند. درمان: مکمل های آهن به صورت قطره ، شربت و یا قرص .در بیماران با شدت بیشتر از تزریق آهن استفاده می شود.

۴- کم خونی مگالوبلاستیک:

در اثر کمبود ویتامین B12 و اسید فولیک ایجاد می شود. هر دو این ویتامین ها در سنتز DNA نقش اساسی دارد. بیمار دچار کاهش تمام رده های سلولی خون می شود.

مراقبت در منزل

- ✓ فقط داروهایی که توسط پزشک تجویز شده است مصرف کنید .
 - ✓ اگر برای کودک شما داروی آنتی بیوتیک تجویز شده است ، طبق دستور و به طور کامل آن را مصرف کنید .
 - ✓ مکمل های اسید فولیک را طبق دستور مصرف کنید .
 - ✓ برای پیشگیری از عفونت نکات بهداشتی را رعایت کنید (شستنی صحیح دست ها، اجتناب از محیط های شلوغ و پرازدحام، عدم تماس با افرادی که بیماری عفونی فعال دارند)
 - ✓ از مصرف مواد غذایی آلوده و غذاهای خوب پخته نشده که باعث ایجاد عفونت می شود خودداری کنید.
 - ✓ در زمان تعیین شده به پزشک خود مراجعه کنید.
 - ✓ هنگام مراجعه به سایر پزشکان، قبل از تجویز دارو ایشان را از بیماری فرزندتان آگاه سازید.
- زمان پذیرش بیمار لطفاً از مسئول بخش یا مسئول شیفت در مورد نحوه تهیه غذا برای همراه بیمار با قیمت مناسب توضیحات لازم اخذ شود.
- اگر بعد از ترخیص نیاز به مشاوره تلفنی داشتید با شماره های ذیل تماس بگیرید .
- کارشناس آموزش : ۰۴۴۳۱۹۷۷۳۳۰
- شماره داخلی بخش :
- آدرس پست الکترونیک:

motahari-h-urm@umsu.ac.ir

بیماران همیشه کم خونی دارند و سطح هموگلوبین آنها در محدوده 7-10 mg/dl می باشد. باعث بروز یرقان در صلبیه، پیشانی و گونه های برجسته، بالا بودن ضربان قلب می شود. تشخیص با الکتروفورز هموگلوبین می باشد. درمان در بیشتر مواقع تزریق خون می باشد.

در صورت بروز علائم زیر در فرزندتان به پزشک مراجعه کنید :

- ✓ سرگیجه یا احساس خستگی
- ✓ رنگ پریدگی
- ✓ تنگی نفس و تند شدن نفس های کودک
- ✓ ضربان قلب نامنظم و تند
- ✓ زرد شدن رنگ پوستها و چشم ها
- ✓ درد قفسه سینه
- ✓ تنگی نفس
- ✓ ضعف
- ✓ سرفه کنترل نشده
- ✓ تیره شدن ادرار

فعالیت و تغذیه:

- ✓ عدم استفاده از ورزشهای سنگین
- ✓ استفاده از رژیم های غذایی توصیه شده توسط پزشک
- ✓ افزایش میزان استراحت کودک
- ✓ مراجعه به پزشک در صورت بروز خونریزی

بعضی از سلول ها چندین هسته پیدا میکنند. افرادی که گیاه خوار هستند و گوشت مصرف نمی کنند و همچنین افراد سالخورده بیشتر دچار می شوند. علائم: بیشتر بصورت رنگ پریدگی، ضعف، زبان صاف و دردناک، اسهال می باشند. روش تشخیص: با اندازه گیری سطح اسید فولیک و ویتامین B12 خون می باشد و درمان ، تزریق عضلانی ویتامین B12 و مصرف قرص اسید فولیک است.

۵- کم خونی همولتیک:

در این بیماری طول عمر گلبول قرمز کاهش می یابد. تولید مغز استخوان با افزایش تولید گلبول قرمز به میزان ۳ برابر حالت عادی یا بیشتر می رسد. تعداد رتیکولوسیت بالاست و بیلی روبین غیر مستقیم افزایش می یابد.

۶- اسفروسیتوز ارثی:

نوعی کم خونی همولتیک است که گلبول قرمز کوچک و کروی می باشد و طحال بزرگ از نشانه های آن است که به شکل اتوزومال غالب به ارث می رسد. درمان: به شکل جراحی و برداشتن طحال انجام می شود.

۸- کم خونی داسی شکل:

نوعی کم خونی همولتیک شدید است که ناشی از اختلال مولکولی هموگلوبین می باشد. نقص مولکولی مربوط به جایگزینی یک اسید آمینه در زنجیره B در هموگلوبین است.